

Isaac
Asimov
OCELOVÉ
JESKYNĚ

ARGO
TRITON

ARGO
TRITON

OCELOVÉ ^{Isaac} Asimov
JESKYNĚ

ARGO
TRITON

Přeložil Zdeněk Lorenc.

Isaac Asimov
Ocelové jeskyně

Copyright © 1954 by Isaac Asimov
Translation © Zdeněk Lorenc, dědicové, 2003
Cover photo © Scott Bowlin | Bigstock.com
Cover © Lukáš Tuma, 2012
© Stanislav Juhaňák – Triton, 2012

Published by arrangement with Doubleday,
a division of The Doubleday Broadway Publishing Group,
a division of Random House, Inc.
ISBN 978-80-7387-594-7 (Triton)
ISBN 978-80-257-0688-6 (Argo)

Nakladatelství Triton, Vykáňská 5, 100 00 Praha 10
www.triton-books.cz

Nakladatelství Argo, Milíčova 13, 130 00 Praha 3
www.argo.cz

OCELOVÉ ASIMOV
JESKYNĚ

ARGO
TRITON

Kapitola 1

Rozhovor s komisařem

Když Lije Baley došel ke svému stolu, uvědomil si, že se R. Sammy na něj dívá pln očekávání.

Klidné rysy obličeje mu ztvrdly. „Co chcete?“

„Šéf chce s vámi mluvit, Lije. Ihned. Jakmile se objevíte.“

„Dobrá.“

R. Sammy se nehnul z místa.

Baley řekl: „Můžete jít!“

R. Sammy se otočil na podpatku a odešel po své práci. Baley si podrážděně pomyslel, proč tu práci nemůže dělat člověk.

Chvilí prohlížel obsah tabákového váčku a v duchu počítal. Při dvou dýmkách denně by to mohl vydržet do příštího přídělu.

Pak opustil své ohrazené místo (před dvěma lety tento kout, ohrazený zábradlím, přímo nenáviděl) a přešel celou místnost.

Simpson zvedl hlavu od svého registrátoru, když šel Baley kolem něho.

„Šéf chce s tebou mluvit, Lije.“

„Vím. Už mi to řekl R. Sammy.“

Páska, hustě pokrytá kódovanými znaky, se nepřetržitě odvíjela z nitra registrátoru, jak tento nevelký přístroj prohledával a rozbíral svou paměť, aby získal žádanou informaci, obsaženou v drobných chvějivých vzorcích na lesklé hladině rtuti.

„Nejraději bych ušetřil R. Sammymu jednu odzadu, kdybych

se nebál, že si přerazím nohu,“ řekl Simpson. „Nedávno jsem viděl Vincence Barretta.“

„Ano?“

„Chtěl by zpátky na své bývalé místo. Nebo na kterékoliv místo v oddělení. Ten ubohý chlapec je nešťastný, ale co jsem mu mohl říct? R. Sammy dělá jeho práci, a hotovo. Ten kluk musí nyní pracovat jako nakladač na kvasinkových farmách. Byl to milý hoch. Každý ho měl rád.“

Baley pokrčil rameny a pronesl ostřeji, než měl v úmyslu: „Taková věc každého pořádně probudí.“

Šéf měl vlastní kancelář. Na mramorovaném skle stálo JULIUS ENDERBY. Hezká písmena. Pečlivě vyrytá do skla. Pod tím stálo POLICEJNÍ KOMISAŘ MĚSTA NEW YORKU.

Baley vstoupil a řekl: „Pozval jste mne, komisaři?“

Enderby vzhlédl. Nosil brýle, protože měl přecitlivělé oči a nesnášel běžně používané kontaktní čočky. Teprve když si na ně člověk zvykl, mohl zachytit i ostatek obličej, který byl zcela bezvýrazný. Baley měl silný dojem, že si komisař na brýlích nejvíce cení to, že mu dodávají charakteristický vzhled, a nevěřil, že komisařovy oči jsou tak přecitlivělé, jak tvrdil.

Komisař vypadal velmi neklidně. Upravil si manžety, opřel se nazad a řekl příliš srdečně: „Posaďte se, Lije. Posaďte se.“

Baley se prkenně posadil a čekal.

Enderby řekl: „Jak se daří Jessii a chlapci?“

„Dobře,“ řekl Baley prázdně, „docela dobře. A jak vaší rodině?“

„Dobře,“ řekl Enderby jako ozvěna. „Docela dobře.“

To byl špatný začátek.

Baleyho napadlo: S jeho tváří není něco v pořádku.

Nahlas pronesl: „Komisaři, byl bych vám vděčen, kdybyste pro mne neposílal R. Sammyho.“

„Jistě, vy víte, co soudím o těchto věcech, Lije. Ale on sem byl přidělen a já ho musím nějak využít.“

„Je to trapné, komisaři. Sdělí mi, že se mnou chcete mluvit, a pak tam zůstane stát. Víte, jak to myslím. Musím mu říct, aby odešel, jinak se ani nehne.“

„To je moje chyba, Lije. Poslal jsem ho se vzkazem, a zapomněl jsem mu přesně určit, aby se potom věnoval své práci.“

Baley povzdychl. Drobné vrásky kolem tmavohnědých očí se mu prohloubily. „Ale chtěl jste se mnou mluvit.“

„Ano, Lije,“ řekl komisař, „ne však o něčem lehkém.“

Zvedl se, otočil a přistoupil ke stěně za svým stolem. Stiskl nezápadný vypínač a část stěny se stala průhlednou.

Baley zamrkal v nenadálé záplavě šedivého světla.

Komisař se usmál: „Dal jsem si to loni schválně udělat, Lije. Asi jsem vám to ještě nepředvedl. Pojdte blíž a podívejte se. Za starých dob to bylo ve všech místnostech. Říkalo se tomu ‚okna‘. Věděl jste to?“

Baley to věděl moc dobře, protože přečetl mnoho historických románů.

„Slyšel jsem o tom.“

„Pojďte sem.“

Baley se trochu zamračil, ale poslechl. Nebylo příliš slušné předvádět soukromou místnost celému světu. Komisař někdy svůj obdiv pro středověk příliš přeháněl.

Tak jako s brýlemi, pomyslel si Baley.

V tom to je. Právě ty mu dodávají podivný vzhled.

Řekl pak: „Dovolte, komisaři, ale máte nové brýle, nebo ne?“

Komisař na něj pohlédl s nesmírným údivem, sundal si brýle, podíval se na ně a potom na Baleyho. Bez brýlí se jeho obličej zdál ještě kulatější a jeho brada mnohem výraznější. Jeho pohled se stal příliš neurčitým, jako by jeho oči ztratily správné ohnisko.

„Ano,“ pronesl.

Nasadil si brýle na nos a s opravdovou nevolí dodal: „Před třemi dny jsem si rozbil ty staré. Až do dnešního rána jsem ne-

byl schopen sehnat si nové, Lije, ty poslední tři dny byly pekelné.“

„Kvůli brýlím?“

„A také kvůli jiným věcem. K tomu se teprve dostanu.“

Otočil se k oknu a Baley rovněž. S mírným úlekem si Baley uvědomil, že prší. Celou minutu zíral na vodu padající z oblohy, zatímco komisaře naplňoval jakýsi pocit pýchy, jako kdyby tento jev bylo něco, co sám uspořádal.

„Už je to potřetí v tomto měsíci, co vidím, jak prší. Pěkný pohled, nezdá se vám?“

Proti své vůli si Baley musel přiznat, že to působí velmi silně. Během svých dvaadvaceti let málokdy viděl déšť nebo nějaký jiný přírodní jev.

„Vždycky se mi zdá,“ odpověděl, „že všechna voda, co padá na město, přichází nazmar. Měla by se zachycovat v nádržích.“

„Lije,“ pravil komisař, „vy jste modernista. V tom je s vámi potíže. V dobách středověku lidé žili ve volném prostoru. Nemyslím tím jenom venku na farmách. Myslím také ve městech. Dokonce i v New Yorku. Když pršelo, neviděli v tom žádnou ztrátu. Oslavovali to. Žili v těsném spojení s přírodou. Je to zdravější, lepší. Potíže moderního života pocházejí z toho, že jsme odloučeni od přírody. Přečtěte si někdy o Uhelném věku.“

Baley to četl. Slyšel mnoho lidí naříkat nad vynálezem atomové jehly. Sám také naříkal, když se něco nedařilo nebo když na něj padla únava. Takový nářek představoval neoddělitelný rys lidské povahy. Tehdy v Uhelném věku lidé naříkali nad vynálezem parního motoru. V jedné Shakespearově hře kterási postava naříká nad vynálezem střelného prachu. Za tisíc let lidé budou naříkat nad vynálezem pozitronového mozku.

Ke všem čertům s tím vším.

Řekl mrzutě: „Poslyšte, Julie.“ (Neměl ve zvyku chovat se ke komisaři v úředních hodinách přátelsky, i když ho komisař zahr-

noval častokrát opakovaným ‚Lije‘, ale tady šlo zřejmě o něco jiného.) „Poslyšte, Julie, mluvíte o všem možném, kromě toho, kvůli čemu jsem k vám přišel, a to mi dělá starost. O co jde?“

„K tomu se dostanu, Lije,“ řekl komisař. „Dovolte, abych to udělal po svém. Jsou... jsou určité potíže.“

„Nepochybně. Co na této planetě není? Další potíže s těmi roboty?“

„V jistém smyslu ano, Lije. Jsem tady a dívím se, jak mnoho potíží může starý svět ještě snést. Když jsem udělal tohle okno, nevypouštěl jsem dovnitř na chvíli pouze oblohu. Vpustil jsem dovnitř město. Dívám se na ně a kladu si otázku, co z něho povstane za sto let.“

Komisařova sentimentálnost Baleyho odrazovala, ale pohled ven jej vzrušoval. I když zakalen pošmourným počasím, byl výhled na město nádherný. Policejní úřad byl v horní části radnice, a radnice se zvedala vysoko. Při pohledu z komisařova okna se okolní věže zkracovaly a bylo jim vidět na špice. Jako by množství prstů sahalo vzhůru. Měly slepé, bezvýrazné zdi. Tvořily vnější krunýř lidských úlů.

„Vlastně lituji, že prší,“ řekl komisař. „Není vidět Vesmírné město.“

Baley pohlédl k západu, leč komisař měl pravdu.

Obzor se zatáhl. Věže New Yorku byly zamřžené a končily v prázdné běli.

„Vím, jak Vesmírné město vypadá,“ řekl Baley.

„Mám rád tenhle pohled,“ řekl komisař. „Rozeznáte je mezi dvěma sektory Brunswicku. Rozkládají se tam nízké domy. V tom je právě rozdíl mezi námi a obyvateli Vesmírného města. My se ženeme do výšky a tiskneme se těsně k sobě. U nich má každá rodina místo pro sebe. Jedna rodina, jeden dům. A mezi domy prostory. Mluvil jste už s někým odtamtud, Lije?“

„Několikrát. Asi před měsícem jsem právě odtud hovořil dálkově s jedním z nich,“ řekl Baley trpělivě.

„Ano, pamatuji si to. Ale začínám filozofovat. My a oni. Odlišný způsob života.“

Baleymu se začal trochu svírat žaludek. Čím složitěji přistupuje komisař k věci, tím horší bude asi závěr.

„Jistě,“ řekl, „ale co je na tom tak překvapujícího? Na Zemi nelze rozmístit osm miliard lidí v malých domcích. Oni mají ve svých světech místo, tak ať si žijí po svém.“

Komisař došel ke své židli a sedl si. Bez jediného mrknutí zíral na Baleyho, kterého viděl zmenšeného v konkávních čočkách brýlí. Řekl: „Každý není tak snášenlivý k odlišným kulturám. Ať už k našim, nebo k vesmířanským.“

„Dobrá. Co však dál?“

„To, že před třemi dny zemřel jeden Vesmířan.“

Teď je to tady. Koutky Baleyho úzkých úst se zvedly, leč změna výrazu na jeho dlouhé, smutné tváři se nedala postřehnout.

„To je zlé,“ řekl. „Doufám však, že to způsobilo něco nakažlivého. Bacil. Snad nachlazení.“

Komisaře jako by to polekalo.

„O čem to mluvíte?“

Baley se nepokusil to vysvětlit. Každý věděl, s jakou pečlivostí Vesmířané vymýtili choroby na svých planetách. Ještě pověstnější byli ve snaze, aby se, pokud to jen bylo možné, vyhýbali Pozemšťanům, prolezlým nemocemi. Komisař měl daleko k tomu postřehnout Baleyho sarkasmus.

„Mluvím jen tak,“ řekl Baley. „Na co zemřel?“ Obrátil se zase k oknu.

„Zemřel na to, že přišel o hrudník,“ řekl komisař. „Někdo ho rozstřílel.“

Baley ztuhl v zádech. Řekl, aniž se otočil: „A o čem to mluvíte vy?“

„Mluvím o vraždě,“ řekl komisař měkce. „Jste detektiv. Víte, co je to vražda.“

Nyní se Baley obrátil.

„Ale Vesmíran? Před třemi dny?“

„Ano.“

„Kdo to spáchal? Jak?“

„Vesmírané tvrdí, že to byl Pozemšťan.“

„To je nemožné.“

„Pročpak? Vy nemáte rád Vesmířany. Já je nemám rád. Kdo je má na Zemi rád? Někdo je neměl rád o něco víc, a to je vše.“

„Jistě, ale...“

„V továrnách v Los Angeles vypukl požár. V Berlíně nastal masakr robotů. V Šanghaji bylo povstání.“

„Dobrá.“

„To všechno ukazuje na vzrůstající nespokojenost. Snad na vznik nějaké organizace.“

„Komisaři, to nechápu,“ řekl Baley. „Z nějakého důvodu mě snad zkoušíte?“

„Cože?“ Komisař se zdál být skutečně vyveden z míry.

Baley na něho zíral: „Před třemi dny byl zavražděn Vesmíran a Vesmírané si myslí, že vrahem je Pozemšťan. Doteď,“ poklepal prstem na stůl, „se na nic nepřišlo. Je to v pořádku? Komisaři, to je k nevíře. U Jehovábela, komisaři, kdyby se taková věc skutečně stala, smetla by New York ze zemského povrchu.“

Komisař zavrtěl hlavou.

„Tak jednoduché to není. Podívejte se, Lije, byl jsem tři dny pryč. Měl jsem radu se starostou. Byl jsem ve Vesmírném městě. Byl jsem ve Washingtonu, hovořil jsem se Zemským vyšetřovacím úřadem.“

„Tak? A co tam vyšetřovatelé říkají?“

„Říkají, že je to naše věc. Je to uvnitř městských hranic. Vesmírné město patří právně pod New York.“

„Ale s právy nedotknutelnosti.“

„Vím, k tomu přijdu.“

Komisař uhnul očima před upřeným Baleyho pohledem. Vypadalo to, že si najednou připadá jako Baleyho podřízený a že Baley se chová tak, jako kdyby tuto skutečnost přijal.

„Vesmírané si z toho mohou pomoci sami,“ řekl Baley.

„Okamžik, Lije,“ řekl komisař. „Ne tak zhurta. Snažím se to s vámi probrat přátelsky. Chtěl bych, abyste věděl, v jakém jsem postavení. Byl jsem tam, když ta zpráva přišla. Měl jsem s ním schůzku... s Rojem Nemenuhem Sartonem.“

„S obětí?“

„S obětí.“ Komisař povzdychl. „Ještě pět minut, a byl bych já sám objevil mrtvolu. Jaký by to byl otřes! Ale už to, co se stalo, bylo tak strašně surové! Řekli mi o tom, když mě potkali. Tři dny to na mně leželo jak můra, Lije. Všechno na mě začalo padat, a ještě ke všemu jsem neměl ani čas dát si spravit brýle. Příště se to už nestane, alespoň ne s brýlemi. Objednal jsem si troje.“

Baley si vytvořil v mysli obraz. Viděl hezké štíhlé postavy Vesmíranů přicházet ke komisaři s tou zprávou, představil si, jak mu ji bez jakéhokoliv upozornění sdělují svým chladným způsobem. Julius si musel sundat a vyčistit brýle. Jistě pod tíhou té události je upustil, potom nepochybně zíral v zamyšlení na střepe, mumlaje svými plnými rty nesrozumitelná slova. Baley si byl jist tím, že komisař byl alespoň pět minut vyveden více z míry svými rozbitými brýlemi než vraždou.

„Jsem v pekelném postavení,“ pokračoval komisař. „Jak říkáte, Vesmírané užívají práva nedotknutelnosti. Mohou tedy trvat na vlastním vyšetřování a podat jakoukoliv zprávu své vlastní vládě. Vnější světy toho mohou využít k tomu, aby od nás požadovaly nesmírné odškodné. A víte, jak se tohle bude lidem líbit.“

„Kdyby Bílý dům dal souhlas k placení, spáchal by politickou sebevraždu.“

„A jinou sebevraždu by spáchal, kdyby ho nedal.“

„Nemusíte mi to podrobně líčit,“ řekl Baley. Byl ještě chlapec, když zářivé, ocelově lesklé křižníky z mimozemského prostoru vysadily vojáky ve Washingtonu, New Yorku a Moskvě, aby se zmocnili toho, co pokládali za své.

„Tak to vidíte. Platit, nebo neplatit, v tom je ta potíž. A jediný způsob, jak z toho vyjít, je vypátrat vraha vlastními silami a vydat jej Vesmíranům. To záleží jenom na nás.“

„Co to předat ZVÚ? I když to z právního hlediska patří pod naši soudní pravomoc, jde v tom o otázku mezihvězdných styků...“

„ZVÚ to odmítne. Je to příliš ožehavé a je to naše záležitost.“ Zvedl na okamžik hlavu a pohlédl ostře na svého podřízeného. „A to není dobré, Lije. Každému z nás hrozí nebezpečí, že ho to bude stát místo.“

„Nás všechny nahradit? Nesmysl. Nejsou odborníci, kteří by to mohli dělat,“ řekl Baley.

„Jsou,“ řekl komisař. „Roboti.“

„Cože?“

„R. Sammy znamená pouhý začátek. Dělá poslička. Jiní mohou hlídat expresní spoje. Hrom do toho, kamaráde, znám Vesmířany trochu líp než vy a vím, co dělají! Existují roboti, kteří mohou zcela dokonale vykonávat vaši i mou práci. Lze nás vyřadit. Neuvažujte jinak. A v našem věku...“

„Chápu,“ řekl Baley nevrle.

Zdálo se, že komisař upadl do rozpaků.

„Promiňte, Lije.“

Baley přikývl a snažil se nemyslet na svého otce. Komisař tu historii přirozeně znal.

„Kdy začalo to nahrazování?“ zeptal se Baley.

„Podívejte se, Lije, děláte se naivním. Stále to probíhá. Po celých pětadvacet let to probíhá, od chvíle, kdy sem přišli Vesmířané. To je vám známo. Teď se to jenom zvětšuje, nic víc. Jestliže

tento případ zkažeme, značně přiblížíme chvíli, kdy se budeme moci zastavit a těšit se na penzi. A naopak, Lije, jestliže to vyřešíme úspěšně, odsune se tato otázka někam do budoucnosti. A to by byla výhodná příležitost pro vás.“

„Pro mě?“ řekl Baley.

„Stal byste se velitelem celé akce, Lije.“

„To nepůjde, komisaři. Mám jenom hodnost C 5.“

„Chtěl byste jistě hodnost C 6, ne?“

„Zda bych chtěl?“ Lije znal výhody, které hodnost C 6 přinášela. Místo k sezení v rychlodráze v době dopravní špičky a nejenom od desíti do čtyř. Větší výběr v jídelnách sekce. Dokonce naděje na lepší byt a pro Jessii přiděl pobytů v soláriu.

„Chci,“ řekl. „Jistě. Proč ne. Ale co se mi stane, když se mi nepodaří ten případ vyřešit?“

„Proč by se vám to nepodařilo, Lije?“ lichotil mu komisař. „Jste schopný člověk. Jste jedním z nejlepších, které tu máme.“

„Ale v mém oddíle je na půl tuctu mužů s vyšším postavením. Proč by se měli vynechat?“

Baley nevyslovil to, co tak zřetelně vyjadřoval jeho výraz, totiž že komisař porušuje pravidla normálního postupu proto, že jde o mimořádně naléhavý případ.

Komisař založil ruce.

„Ze dvou důvodů. Pro mne prostě nejste jenom nějaký detektiv, Lije. Jsme přátelé. Nezapomínám, že jsme společně studovali. Někdy to tak vypadá, ale to vzniká z našich rozdílných úředních postavení. Jsem však váš přítel a tohle je ohromná příležitost pro správného člověka. Chci, abyste to vzal.“

„To je jeden důvod,“ řekl Baley chladně.

„Druhým důvodem je to, že vás pokládám za svého přítele. Potřebuji, abyste mi prokázal službu.“

„Jakou službu?“

„Chtěl bych, abyste pro toto vyšetřování přijal kolegu z vesmíru.“

Takovou podmínku si položili Vesmířané. Slíbili, že vraždu neohlásí. Souhlasili, že vyšetřování zůstane v našich rukou. Na oplátku trvají na tom, že musejí mít v celém vyšetřování svého zástupce. V celém vyšetřování!“

„To vypadá, jako kdyby nám vůbec nedůvěřovali.“

„Rozhodně. Chápete jejich stanovisko. Neprovedeme-li dobře šetření, mnoho lidí u nich bude mít potíže s vládou. Přiznám jim právo pochybovat, Lije. Chci věřit, že mají dobré záměry.“

„Jsem si tím jist, komisaři. Právě v tom je ta potíž.“

Komisař se na něj podíval zklamaně, ale přesto pokračoval: „Jste ochoten spolupracovat s Vesmířanem, Lije?“

„Žádáte to jako laskavost?“

„Ano, žádám vás, abyste převzal celou věc se všemi podmínkami, které si Vesmířané kladou.“

„Přijmu toho Vesmířana, komisaři.“

„Díky, Lije. Bude muset bydlet u vás.“

„Ach ne, to ne.“

„Rozumím. Rozumím. Ale máte velký byt, Lije. Tři místnosti. Jenom jedno dítě. Můžete ho přijmout. Nebude vám na obtíž. Ani v tom nejmenším. Musí se to tak udělat.“

„Jessii se to nebude zamlouvat. To vím.“

„Tak Jessii řekněte,“ a komisař při tom hleděl naléhavě, tak naléhavě, že se zdálo, jako by jeho oči přímo propalovaly otvory ve sklech jeho brýlí, „že když uděláte tohle pro mne, já zase udělám všechno, abyste přeskočil až do C 7, Lije. Do C 7!“

„Dobrá, komisaři, souhlasím.“

Baley se pozvedl ze židle, zachytil Enderbyho pohled a zase si sedl.

„Ještě něco?“

Komisař pomalu přikývl.

„Ještě jedna věc.“

„Jaká?“

„Jméno vašeho spolupracovníka.“

„Na tom nezáleží.“

„Vesmířané,“ řekl komisař, „jednají zvláštním způsobem. Kolega, kterého posílají, to není... to není...“

Baley rozevřel široce oči.

„Počkejte!“

„Pochopil jste to, Lije! Musíte. Není jiné východisko.“

„Aby u mne bydlel? Něco takového?“

„Jako přítel vás o to prosím.“

„Ne. Ne!“

„Lije, v tomhle nemohu důvěřovat nikomu. Mám vám to znovu vysvětlovat? Musíme spolupracovat s Vesmířany. Musíme mít úspěch, máme-li zadržet trestné lodě z vesmíru. Ale nemůžeme ho mít starým způsobem. Dostanete se k jednomu z jejich robotů. Jestliže on ten případ rozřeší, jestliže bude moci ohlásit, že jsme neschopní, budeme úplně zničeni. My jako policejní úřad. Chápete to, ne? A tak budete mít v rukou velmi ožehavou věc. Budete s ním muset spolupracovat, leč musíte to provést tak, abyste ten případ vyřešil vy, a nikoliv on. Rozumíte?“

„Myslíte, abych s ním stoprocentně spolupracoval, s výjimkou toho, že mu podríznu krk? Abych mu poklepával na rameno, nůž v ruce?“

„Co jiného můžete udělat? Není jiné východisko.“

Lije Baley stál plný nerozhodnosti.

„Nevím, co tomu řekne Jessie.“

„Promluvím s ní, jestliže chcete.“

„Ne, komisaři.“ A hluboko se nadechl. „Jak se jmenuje můj kolega?“

„R. Daneel Olivaw.“

„Teď není čas hrát si se slovy, komisaři,“ řekl smutně Baley. „Přijímám tu práci, užijme tedy jeho plné jméno. Robot Daneel Olivaw!“

Kapitola 2

Jízda expresní dráhou

Expresní dráhu tak jako vždy zaplňoval obvyklý dav. Cestující s místy k stání mířili na dolní nástupiště, a druzí, s právem na místa k sezení, na nástupiště horní. Jednotlivý proud lidí vytékal z expresní dráhy po pohyblivých schodištích k místnímu spojení nebo ke stanovištím, která ho po schodech nebo po mostech odváděla do nekonečného bludiště městských sekcí. Jiný, stejně nepřetržitý proud lidí, vnikal po pohyblivém schodišti dovnitř k expresní dráze z opačné strany.

Bylo tu nekonečně mnoho světél. Zářící stěny a stropy, z nichž jako by prýštil chlad, dokonce světélkování. Zažehující se reklamy, přitahující pozornost. Tvrdé, neustávající záblesky „světelných červů“, jež hlásaly SMĚR DO SEKCE JERSEY, PODLE ŠIPEK DO EAST RIVER SHUTTLE, HORNÍ NÁSTUPIŠTĚ PRO VŠECHNY SMĚRY DO SEKCE LONG ISLAND.

Žádná směrovka do Vesmírného města, pomyslel si Baley.

Přecházel z pásu na pás s lehkostí získanou celoživotním cvikem. Děti se učí „skákat po pásech“, sotva se jen naučily chůzi. Baley téměř necítil trhnutí, které při každém jeho kroku působilo zrychlení pohybujícího se pásu. Ani si neuvědomoval, že tuto sílu vyrovnává předklonem. Během půl minuty se dostal na poslední pás, pohybující se šedesátimílovou rychlostí, a mohl nastoupit na ohrazenou a zasklenou pohyblivou plošinu, která tvořila expresní dráhu.